

TAŞ, ALÇI, ÇİMENTO, AMYANT, MİKA VEYA BENZERİ MADDELERDEN EŞYA

Fasıl Notları.

1.- Aşağıda yazılı olanlar bu fasıla dahil değildir:

- (a) 25. fasıldaki eşya;
- (b) 48.10 veya 48.11 pozisyonlarındaki sıvanmış, emdirilmiş veya kaplanmış kağıt ve karton (mika tozu veya grafit ile kaplanmış kağıt ve karton, bitümenli veya asfaltlı kağıt ve karton gibi);
- (c) 56. veya 59. fasıllardaki sıvanmış, emdirilmiş veya kaplanmış dokumaya elverişli mensucat (mika tozuyla sıvanmış veya kaplanmış mensucat, bitümenli veya asfaltlı mensucat gibi);
- (d) 71. fasıldaki eşya;
- (e) 82. fasıldaki aletler veya aksamları;
- (f) 84.42 pozisyonundaki litoğrafya taşları;
- (g) 85.46 pozisyonundaki elektrik izolatörleri ve 85.47 pozisyonundaki elektrik için izole edici bağlantı parçaları;
- (h) 90.18 pozisyonundaki dişçi tornalarına mahsus küçük uçlar;
- (ij) 91. fasıldaki eşya (saat ve saat mahfazaları gibi);
- (k) 94. fasıldaki eşya (möble, lambalar ve aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar gibi);
- (l) 95. fasıldaki eşya (oyuncaklar, oyun ve spor levazımatı gibi);
- (m) 96.02 pozisyonundaki eşya [96. fasılın 2 (b) notunda belirtilen maddelerden yapılmış iseler], 96.06 pozisyonundaki eşya (düğmeler gibi), 96.09 pozisyonundaki eşya (kayagan taşından " arduvaz " kalemler gibi), 96.10 pozisyonundaki eşya (kayağan taşından " arduvaz " yazı ve resim tahtaları gibi) veya 96.20 pozisyonundaki eşya (monopodlar, bipodlar, tripodlar vb.) veya
- (n) 97. fasıldaki eşya (sanat eseri gibi).

2.- 68.02 pozisyonu anlamında " yontulmaya ve inşaata elverişli taşlar " tabiri, sadece 25.15 veya 25.16 pozisyonlarında belirtilen çeşitli taşları değil, aynı zamanda aynı şekilde işlenmiş bütün tabii taşları (kuvarzit, çakmak taşı, dolomit ve sabun taşı gibi) kapsar; ancak kayağan taşını kapsamaz.

GENEL AÇIKLAMALAR

Bu Fasıl aşağıdakileri kapsar:

- (A) 25. Fasılın 1 no.lu Notunda o Fasıl haricinde kalmasını gerektirecek derecede bir işçilik görmüş bulunan çeşitli ürünler.
- (B) 25. Fasılın (2) no.lu Notunun (e) bendi gereğince o Fasılın haricinde kalan ürünler.
- (C) V. Bölüme dahil mineral maddelerden elde edilen bazı eşya.
- (D) 28. Fasıla dahil bazı maddelerden (örn; suni aşındırıcı maddelerden) yapılan eşya.

(C) veya (D) kategorisinde yer alan bazı eşya, bağlayıcılarla aglomere edilebilir, dolgu maddesi içerebilir, kuvvetlendirilebilir veya bu eşyanın aşındırıcı veya mika gibi ürünler olması durumunda, arkası, bir arkalık veya dokumaya elverişli mensucat, karton veya diğer maddelerden bir destek ile desteklenebilir.

Bu ürünler ve son şeklini almış mamüllerin çoğu, müteşekkil bulundukları maddelerin mahiyetindense, biçimi değiştiren işlemlerle (yontma, kalıba dökme, vb.) elde edilir. Bazıları aglomere edilerek yapılır (örn; asfalt mamulleri veya bağlayıcı maddelerin camlaştırılmasıyla aglomere edilmiş değirmen taşı gibi bazı eşya); diğerleri otoklavlarda sertleştirilebilir (silikokalker tuğlalar). Bu Fası aynı zamanda esas hammaddesinin köklü bir değişikliğe uğratılmasını gerektiren bir işlem ile elde edilen bazı eşyayı (izabe(ergitme) cüraf yünü, eritilmiş bazalt vb.) içine alır.

68.04 pozisyonuna giren seramik aşındırıcı maddeden mamul eşya hariç olmak üzere, pişirilmeden önce şekil verilmiş topraktan mamul eşya (örneğin; seramik mamulleri) 69. Fasılda yer alır. Cam ve camdan mamul eşya, cam-seramikten mamul eşya da dahil, eritilmiş kuartz veya diğer eritilmiş silis 70. Fasılda tarifelenir.

Bundan başka, bu Fasıla ait pozisyonların açıklama notunda belirtilen istisnalarla birlikte aşağıda yazılı olan eşya bu Fasılin haricinde kalmaktadır:

- (a) Elmaslar, diğer kıymetli ve yarı kıymetli taşlar (tabii, suni veya terkip yolu ile elde edilenler), bunlardan mamul eşya ve 71. Fasıdaki diğer tüm eşya.
- (b) 84.42 Pozisyonundaki litografya taşları.
- (c) 85.38 Pozisyonundaki kontrol panelleri gibi açıkça başka şekilde hazırlanmış veya delinmiş paneller (kayagan taşından, mermerden, amyanlı çimentodan, vb.); 85.46 veya 85.47 pozisyonlarında yer alan izolatörler ve izole edici parçalar.
- (d) 94. Fasıdaki mamuller (örneğin mobilya, lambalar ve aydınlatma araçları, prefabrik binalar).
- (e) 95. Fasıdaki oyuncaklar, oyunlar ve spor araç ve gereçleri.
- (f) 96. Fasılin 2 (b) no.lu Notunda belirtilen yontulmaya elverişli mineral maddeler, işlenmiş veya şekillendirilmiş eşya (96.02 pozisyonu).
- (g) 97. Fasıdaki orijinal heykeller ve yontu sanatının orijinal eserleri, koleksiyon eşyası ve antikalar.

68.01 - TABİİ TAŞLARDAN KALDIRIM TAŞLARI VE KALDIRIM KENAR TAŞLARI İLE DÖŞEME TAŞLARI (KAYAGAN TAŞINDAN OLANLAR HARIÇ).

Bu pozisyon, kayagan taşından olanlar hariç, umumiyetle yollara kaldırım veya bordür yapılmasında veya kaldırım yapımında vb. yerlerde kullanılacak şekilde hazırlanmış tabii taşları (kum taşı (gre), granit, porfir, vb.) içine alır. Bu şekilde hazırlanmış taşlar; aynı zamanda başka maksatlar için kullanılmaya elverişli olsalar bile bu pozisyonda yer alır. Her nevi çakıl taşlar ile yol inşaatında kullanılan benzeri şekilsiz taşlar 25.17 pozisyonuna dahil olur.

Bu pozisyonda yer alan taşlar el veya makina ile biçilmesi, kabalarının alınması ve şekil verilmesi suretiyle elde edilir. Kaldırım ve kaldırım kenar taşları umumiyetle dikdörtgen (kare dahil) olmakla beraber, döşeme taşları uzunluk ve genişliklerine göre daha ince, kaldırım taşları ise düzgün olmayan küpler halinde veya tepeleri kesilmiş piramitler şeklindedir. Kaldırım kenar taşları, düz veya kavisli olabilir, bunların kesitleri normal olarak dikdörtgen (kare hariç) şeklindedir.

Kaldırım, kaldırım kenar taşları, döşeme taşları olduğu anlaşılabilecek şekilde sadece yarılmak, biçilmek veya

kabaca dört köşe yontulmak suretiyle elde edilen taşlar bu pozisyona dahil olur. Keza, bu pozisyonda yer alan taşlar, yontularak veya çekiçle dövülerek düzgün şekle sokulmuş, kenarları yuvarlatılmış, yiv ve set açılmış veya yol inşaatında hususiyet arzeden kısımlarda kullanılacak şekilde işlenmiş (su birikintilerinin süzülmesini temin edecek şekilde oyulmuş, vasıtaların garajdan yola çıkışını temin edecek şekile sokulmuş, vb.) de olabilir.

Seramikten mamul döşeme taşları (Fasıl 69) ile betondan veya suni taşlardan kaldırım kenar taşları vb. (68.10 pozisyonu) bu pozisyon haricinde kalır.

68.02 - YONTULMAYA VEYA İNŞAATA ELVERİŞLİ İŞLENMİŞ TAŞLAR (KAYAGAN TAŞI HARİÇ) VE MAMULLERİ (68.01 POZİSYONUNDA YER ALANLAR HARİÇ); TABİİ TAŞLARDAN (KAYAGAN TAŞI DAHİL) MOZAİK İÇİN KÜP ŞEKLİNDE TAŞLAR VE BENZERLERİ (TAKVİYE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN); TABİİ TAŞLARDAN (KAYAGAN TAŞI DAHİL) SUNİ OLARAK BOYANMIŞ GRANÜLLER, KÜÇÜK PARÇALAR VE TOZLAR.

6802.10 - Karolar, küpler ve benzeri eşya (dikdörtgen veya kare şeklinde olsun olmasın) (en geniş yüzü, bir kenarı 7 cm. den az olan kare içine girebilecek olanlar); suni olarak boyanmış granüller, küçük parçalar ve tozlar

- Yontulmaya veya inşaaata elverişli diğer taşlar ve bunlardan eşya (basitçe kesilmiş veya yontulmuş, yüzeyleri düz veya yassı olanlar)

6802.21 -- Mermer, traverten ve su mermeri

6802.23 -- Granit

6802.29 -- Diğer taşlar

- Diğerleri:

6802.91 -- Mermer, traverten ve su mermeri

6802.92 -- Diğer kalkerli taşlar

6802.93 -- Granit

6802.99 -- Diğer taşlar

Bu pozisyon, 25. Fasıldaki ürünler için mutad olan işçilikten daha ileri bir işçiliğe tabii tutulmuş bulunan yontulmaya ve inşaata elverişli tabii taşları (kayagan taşı hariç) kapsar. Bununla beraber, tarifenin diğer pozisyonlarında daha belirli bir şekilde yer alan bazı istisnalar mevcut bulunmakta ve bunlara dair bu Fasilın genel açıklamalar kısmı ile bu pozisyona ait açıklamanın sonunda örnekler verilmektedir.

Böylece bu pozisyon, sadece yarılmak, biçilmek veya kabaca yontulmak suretiyle elde edilen blok, levha veya plaka halindeki yontulmaya veya inşaata elverişli taşlar (kare ve dikdörtgen yüzeyler) ve bunların daha ileri bir işçiliğe tabi tutulmuş olanlarını içine almaktadır.

Bu pozisyonda yer alan taşlar, taşçı, heykeltıraş, vb. diğer sanatkarlar tarafından işlenmiş olanlardır, yani:

- (A) Sadece biçilerek elde edilen mamulat taslakları ile kare veya dikdörtgenden başka şekillerde (üçgen, altıgen, ikizkenar-yamuk, daire, vb.) biçilmiş levhalar.
- (B) Kenarları düzlenerek çerçeve şekline sokulmuş (yani sadece kenarları şerit halinde düzenlenerek çerçevelenmiş ve yüzleri olduğu gibi pürüzlü bırakılmak suretiyle şekil verilmiş), taşçı çekiç veya kalem ile üzerinde çalışılmış, yiv ve set açılmış, pürüzleri giderilmiş, kum ile silinmiş, perdahlanmış, parlatılmış, tornadan geçirilmiş, süslenmiş, oyma yapılmış veya sair suretle işçilik görmüş olan her şekilde (blok ve levha halinde olanlar dahil) taşlar (imali bitirilmiş eşya halinde olsun olmasın).

Bu pozisyon sadece yukardaki şekillerde işlenmiş inşaat taşlarını (levha halindeki dahil) değil, aynı zamanda basamaklar, kornişler, kapı ve pencere alınlıkları, parmaklıklar, dirsekler ve payandalar gibi eşyayı; kapı ve pencere çerçeveleri ve lentoları(dik ayakları birleştiren yatay parçalar) ; ocak ve şömine rafları; pencere denizlikleri; kapı eşikleri; mezar taşları; hudut taşları ve yol için kilometre ve diğer işaretler içeren taşlar; rıhtım babaları; panoramik göstergeler (emaye halde olsun olmasın); binaları vb. korumaya mahsus manialar ve yapılar; eviyeler, yalaklar, çeşme yalakları; öğütücü miller için güller; saksılar; sütunlar, sütunlar için kaide ve başlıklar; biblolar ve heykel kaideleri; az veya çok kabartmalar; haçlar; hayvan figürleri; kaseler, çiçek vazoları, kupalar; şamdanlar; yazı takımları; sigara tablaları; kağıt ve evrak üzerine konulan ağırlıklar; yapma meyveler ve yapraklı dallar, vb. de içerir. Diğer maddelerle birleşik süs eşyasına gelince; bunlar hale göre mücevherci eşyası, kuyumcu eşyası veya taklit mücevherci eşyası olarak tarifelenmektedir (71. Fasilın Açıklama Notuna bakınız). Esası taş olan süs eşyası, bu pozisyonda sınıflandırılır.

Mobilya üstünü teşkil eden taşdan levhalar (büfe, lavabo, masa, vb.), ait oldukları mobilyaların diğer parçaları ile birlikte olduğu ve ait olduğu mobilya (monte edilmiş halde olsun olmasın) ile birlikte sunulduğu takdirde 94.Fasıl da yer alır. Ayrı olarak sunulduğu takdirde bu pozisyonda kalır.

İşlenmiş yontulmaya elverişli taşlar veya bina taşları genellikle 25.15 veya 25.16 pozisyonlarına dahil taşlardan ve aynı zamanda kayagan taşı hariç diğer tabii taşlardan (kuvarzit, dolami, çakmak taşı, steatit, vb.) yapılmaktadır. Örn; steatit, ısıya mukavemeti veya kimyevi etkilere karşı koyması gereken endüstriyel inşaatta (örn; reküperasyon fırınlarında), aynı zamanda kağıt hamuru imaline mahsus tesisatta ve kimyasal tesislerde kullanılmaktadır.

Bu pozisyon, döşeme veya duvar vb. kaplamasında kullanılan türden arkası kağıt veya diğer maddelerle kaplanmış olsun olmasın mermer ve küp şeklinde ufak mozaik vb.yi içine alır. Bu pozisyon, diğer tabii taşlar (kayagan taşı dahil) ve mermerden suni olarak boyanmış küçük parçaları (mağaza vitrinlerinin süslenmesinde gibi), tozları ve yongaları içine alır. Fakat hiçbir işçilik görmemiş taş parçaları, çakıllar, yongalar ve renkli tabii taşlar 25. Fasıl da yer alır.

Diğer taraftan, çimento ve diğer bağlayıcılar (plastikler gibi) ile tabii taş parçalarının aglomere edilmesiyle elde edilen mobilya üstünü teşkil eden levhalar, kiremit, vb. ile, taş parça ve tozlarının aglomere edilmesi ve kalıba dökülmesi suretiyle yapılan biblolar, sütunlar ve kaplar 68.10 pozisyonunda yer alır.

Aşağıda yazılı olanlar, bu pozisyon haricinde kalmaktadır:

- (a) İşlenmiş kayagan taşı ve mamulleri (mozaik küpleri ve benzerleri hariç) (68.03, 96.09 ve 96.10 pozisyonları).
- (b) Eritilmiş bazalt mamulleri (68.15 pozisyonu).
- (c) Pişirilmiş steatit mamulleri (69. Fasıllar veya 85. Fasıllar).
- (d) Taklit mücevher (71.17 pozisyonu).
- (e) 91. Fasıllardaki mamuller (saat ve saat mahfazası ile aksam ve parçaları gibi).
- (f) Lambalar, aydınlatma teçhizatı ve aksamı (94.05 pozisyonu).
- (g) Taştan düğmeler (96.06 pozisyonu) ve 95.04 veya 96.09 pozisyonundaki tebeşirler.
- (h) Orijinal heykeller ve biblolar (97.03 pozisyonu).

68.03 - İŞLENMİŞ KAYAGAN TAŞI VE KAYAGAN TAŞINDAN VEYA AGLOMERE KAYAGAN TAŞINDAN EŞYA.

25.14 pozisyonu, tabii kayagan taşının, ham halde olanlarını veya yarılarak, kabaca yontularak veya testere ile kesilerek veya kare şeklinde kesilerek elde edilmiş blok, levha ya da tabaka halinde olanlarını kapsadığı halde, bu pozisyon daha ileri bir işlem görmüş benzer ürünleri (örn; kare veya dikdörtgenden başka şekillerde kesilmiş, satırları düzlenmiş, cilalanmış, oluk açılmış, delinmiş, üzerine vernik sürülmüş, emayelenmiş, kalıba dökülmüş veya başka türlü süslenmiş)olanlarını içine almaktadır.

Bu pozisyon *diğerleri meyanında* cilalanmış veya başka türlü işlenmiş duvar kaplamalarını, döşemeler ve kalın dilimleri (döşeme, binalar, kimyasal donanım, vb. için), eviyeleri, depoları, küvetleri, lavaboları, yalıkları, ocak ve şömine raflarını içine alır.

Bu pozisyon, bina damları ile yüzeylerinin kaplanması ve su mecralarında kullanıldığı anlaşılabilen kayagan taşlarının sadece özel şekillerde (poligonal, daire, vb.) olanları değil, aynı zamanda dikdörtgen (kare dahil) olanlarını da içine alır.

Bu pozisyon, aynı zamanda aglomere edilmiş kayagan taşından mamulleri de içine almaktadır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon haricinde kalır:

- (a) Suni olarak boyanmamış, kayagan taşından granüller, yongalar ve tozlar (25.14 pozisyonu).
- (b) Kayagan taşından mozaik küpler ve benzerleri, suni olarak boyanmış granüller, yongalar ve tozlar (68.02 pozisyonu).
- (c) Kayagan taşından kurşun kalemler (96.09 pozisyonu), kayagan taşından kullanıma hazır yazı ve resim tahtaları (çerçevesi olsun olmasın) (96.10 pozisyonu).

68.04 - DEĞİRMEN TAŞLARI, BİLEĞİ TAŞLARI, BİLEĞİ ÇARKLARI VE BENZERLERİ (KARKASSIZ) (ÖĞÜTME, BİLEME, PARLATMA, REKTİFİYE ETME VEYA KESME İŞLERİNE MAHSUS), EL İLE BİLEMEYE VEYA PARLATMAYA MAHSUS TAŞLAR VE BUNLARIN PARÇALARI (TABİİ TAŞTAN, AGLOMERE EDİLMİŞ TABİİ VEYA SUNİ AŞINDIRICILARDAN VEYA SERAMİKTEN) (DİĞER MADDELERDEN PARÇALAR İLE BİRLİKTE OLSUN OLMASIN) (+).

6804.10 - Öğütme, ezme veya liflere ayırmaya mahsus değirmen taşları ve diğer öğütücü taşlar

- Bileği taşları, bileği çarkları ve benzerleri

6804.21 -- Aglomere edilmiş sentetik veya tabii elmaştan

6804.22 -- Aglomere edilmiş diğer aşındırıcılardan veya seramikten

6804.23 -- Tabii taşlardan

6804.30 - El ile bilemeye veya parlatmaya mahsus taşlar

Bu pozisyon, bilhassa aşağıdakileri kapsar:

- (1) Değirmen taşları ve bileği taşları, bunlar öğütmeye, ufalamaya, ezerek lif haline getirmeye vb. yarayan ekseriye büyük ebatla olan taşlardır. Bu nevi taşlar içerisinde; hububat tanelerini öğütmeye mahsus değirmen taşları (sabit şeklindeki alt taşlarla, dönen şekilde üst taşlar), odunu, amyantı, vb. maddeleri ezerek lif haline getirmeye mahsus taşlar, kağıt ve boya imalinde kullanılan maddeleri ezerek karıştırmaya mahsus taşlar belirtilebilir.
- (2) Bileği taşları, bunlar bıçakçılık eşyası, alet uçları, vb. nin keskin hale getirilmesini temin eden taşlar olup, bir sapa geçirilerek elde kullanılmakta veya pedal ya da motorla işleyen bir tertibat üzerine monte edilmek suretiyle kullanılmaktadır.

Yukarıda (1) ve (2) numaralı bentlerde sözü edilen öğütücü ve bileyici taşlar, genellikle düz, silindirik veya tepesi kesik koni şeklinde olur.

- (3) Makinalı aletlerin, elektro-mekanik veya pnömatik el aletlerinde kullanılan bileme çarkları, diskler, uçlar, vb. Bunlar, metallerin, taşların, plastiklerin, camların, seramiklerin, kauçuğun, derinin, sedef ve fildişi ve diğer maddelerin pürüzlerinin giderilmesinde, perdelanmasında, bilenmesinde, rektifiye edilmesinde ve bazen kesilmesinde kullanılmaktadır.

Kesme işlerinde kullanılan oldukça büyük çapta bazı diskler hariç, bu gruba dahil eşya genellikle yukarıda sözü edilen değirmen ve bileği taşlarından çok daha küçük boyutta ve çeşitli şekillerde (düz,

konik, silindirik, çukur göbekli, halka biçimi, oyuk veya basamaklı) ve aynı zamanda kenarları düz veya profilli olabilir.

Bu pozisyon, bu eşyanın sadece aşındırıcı maddelerden mamul olanlarını değil, aynı zamanda metal bir mil ucuna monte edilmiş aşındırıcı maddelerden pek küçük boyutta başları ve göbek kısmı sert maddelerden (metal, ağaç, plastikler, mantar vb.) olan ve üzerine sabit bir şekilde aglomere edilmiş aşındırıcı maddelerden tabakalar tespit edilmek suretiyle imal edilmiş olanlarını da (örn; çevresinde aşındırıcı maddelerden mamul halka geçirilmiş olanlar, çevresi yer yer aşındırıcı maddelerle donatılmış olanlar, kesici metal diskler gibi) içine almaktadır. Aynı zamanda honlama taşları için aşındırıcı maddelerden mamul ve değişebilen türden alet uçları, aletlere geçirilmeye mahsus tertibatla birlikte olsun olmasın, bu pozisyona dahil olur.

Bununla beraber, bazı aşındırıcı aletler bu pozisyon haricinde kalmakta ve 82. Fasılda yer almaktadır. Bunlar, aşındırıcı maddelerle donatıldıktan sonra dahi esas fonksiyonunu koruyan kesici dişleri, olukları, yivleri olan, bu pozisyonunkilerin aksine üzerinde aşındırıcı maddeler tespit edilmeden de aynı işlerde kullanılan aletlerdir. Bu yüzden kesici dişleri aşındırıcı maddelerle kaplanmış testereler 82.02 pozisyonunda yer alır. Bunun gibi cam, kuartz, vb. tabakalarından kesici diskleri için kullanılan delici uçlar, ağızları düz ise bu pozisyonda, dişli ise 82.07 pozisyonunda yer alır (aşındırıcı maddelerle kaplanmış olsun olmasın).

- (4) Parlatma taşları, masat, bileği taşları, honlama taşları vb. (saplı olsun olmasın), bunlar metalleri ve diğer maddeleri doğrudan doğruya el ile şekillendirme, bileme, kum veya fırça ile parlatma, cilalamada kullanılır.

Bunlar farklı şekillerde (örn; dikdörtgen, ikizkenar yamuk, daire veya kesilmiş daire parçası, bıçak ağız şeklinde, iki ucuna doğru sivrileşen oval şekilde, vb.); kesitleri kare, üçgen, daire, yarım daire, vb. olabilir. Bunlar el ile kullanılan, suni aşındırıcıları olan değirmen taşlarının bileylenmesinde ve keskinleştirilmesinde ve ikincil olarak, metal alet uçlarının kesilmesinde kullanılırlar ve genellikle aglomere edilmiş bor karbürden elde edilen prizmatik levhaları ihtiva ederler.

Bu taşlar, özellikle kesici aletler ve kesme aletleri (bıçakçılık eşyası, hasat makinaları için bıçaklar, oraklar, tırpanlar, çayır biçme aletleri, vb.) için veya metal ya da diğer eşyanın parlatılmasında kullanılır.

İnce keskin ağızlı aletler (örn; usturalar veya cerrahi aletler gibi) bileme taşları veya kayagan taşı veya özel ince damarlı taştan yapılan honlama taşları ile keskinleştirilir. Bu taşlar çoğunlukla kullanmadan önce su veya yağ ile ıslatılır. Bazı sert taşlar (sünger taşı gibi) aynı zamanda metal ile benzerlerinin parlatılması, tam olarak temizlenmesi ve tuvalet, manikür ile pedikür vb. işlerinde kullanılır.

Bileği taşları ve bileği çarkları vb. başlıca tabii taşlar (aglomere edilmiş olsun olmasın) (örn; kum taşı "gre", granit, lav, çakmaktaşı, kil ve kum ile karışık kireç taşından oluşmuş bir nevi kaya "molasse", dolomi, kuartz, trakit), aglomere edilmiş tabii veya suni aşındırıcılardan (zımpara, sünger taşı, trablus taşı "alçı taşı", kiselgur, dövülmüş cam kırıkları, korendon, silisyum karbür, Süleyman taşı (lal taşı), elmas, bor karbür) veya seramikten (ateşe dayanıklı pişmiş topraklar veya porselen) imal edilmelidir.

Agglomere edilmiş bileği çarkları vb. nin imalinde toz haline getirilmiş aşındırıcı maddeler veya bağlayıcı madde olarak seramik maddeler (örn; içine bazen feldispat ilave edilmiş toz halinde kil veya kaolen) bulunan taşlar, sodyum silikat, çimento (özellikle magnezyumlu çimento) veya daha az sertlikte yapıştırıcı maddeler (kauçuk, gomalaka veya plastikler gibi) katılır. Bazen bu maddelere dokumaya elverişli maddeler (pamuk, naylon veya keten gibi) de katılmaktadır. Karışımlar kalıba dökülür, kurutulur daha sonra fırında pişirilir (bağlayıcı madde olarak seramik maddeler kullanıldığında bu pişirme, camlaşma derecesine kadar uzatılır) veya sertleştirilir (bağlayıcı madde olarak kauçuk, plastikler, vb. kullanıldığı takdirde). Böylece elde edilen eşya şekil ve boyutuna göre kesilip düzeltilir.

Bazı parlatma taşları (bileme taşları), yıkanmış haldeki aşındırıcı tozlardan imal edilir.

Bu pozisyona dahil bileği taşları, bilhassa tahılın öğütülmesi veya ezilerek lif haline getirilmesinde kullanılan taşlar olup yivli bir yüzeye sahiptir. Bunlar tek başına olabileceği gibi, segmanların birleştirilmesinden, soket, mil, dingil, iç ve dış çemberler, denge ağırlıkları veya boşlukları ile donatılmış da olabilir. Fakat bunlar çerçevesiz olmalıdırlar. Bir çerçeve üzerine monte edilmiş haldeki bileği taşları el veya pedal ile işletiliyorsa 82.05 pozisyonunda, motor veya diğer benzeri bir kuvvetle çalışanları 84 veya 85. Fasıllarda yer alır.

Yukarıda açıklanan tamamlanmış değirmen taşları, bileği taşları vb. ye ek olarak bu pozisyon, bu gibi eşyaların taslakları, segmanları ve bitirilmiş parçaları olduğu açıkça anlaşılabilenleri; esaslı taş olmak kaydıyla aglomere edilmiş aşındırıcılar veya seramikleri de kapsar.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona dahil değildir:

- (a) Kokulandırılmış blok, tablet veya benzeri şekilde hazırlanmış sünger taşı (33.04 pozisyonu).
- (b) Dokumaya elverişli madde, kağıt, karton ve diğer maddeler ile desteklenmiş toz veya tane halinde tabii veya suni aşındırıcılar (dokumaya elverişli madde, kağıt, vb. maddeler müteakiben disk veya ağaç şeritler gibi desteklere yapıştırılmış olsun olmasın) (kol ve duvar saatleri sanayiinde, makine mühendisliği vb. kullanılan saatçi törpüsü gibi) (68.05 pozisyonu).
- (c) Dişçi tornaları (90.18 pozisyonu).

Altpozisyon Açıklama Notu.

6804.10 Altpozisyonu

Bu altpozisyonda yer alan ürünler kesilip düzeltme, parlatma, bileme, rektifiye etme veya diğer şekillerdeki madde ayrıştırılmasına mahsus olmayıp; tane, hamur, pigment gibi maddelerin partikül (parçacık) boyunun küçültülmesi için tasarlanır.

Ezme ve öğütme için değirmen taşları veya bileği taşları

Bu ürünler genellikle üst taşın merkezinden geçerek akan, tüm tanelerin ezilmesini sağlayan, alt taşın merkezine doğru kanal açılmış konik bir yüzeye sahip (bir taş iç bükey ve diğer taş dış bükey) iki taştan oluşmuştur.

Ezerek lif haline getiren değirmen taşları ve bileği taşları

Bu ürünler büyük boyutlarda, genel olarak birkaç ton ağırlığında, ya birkaç tabakanın yapıştırılması ya da tek tabaka olarak hazırlanmıştır. Bunların kalınlığı 500 mm. ve çapı 1,200 mm.den fazladır.

68.05 - TABİİ VEYA SUNİ AŞINDIRICI TOZ VEYA KÜÇÜK TANELER (MESNEDİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN, KAĞITTAN, KARTONDAN VEYA DİĞER MADDELERDEN) (KESİLEREK ŞEKİL VERİLMİŞ, DİKİLMİŞ VEYA BAŞKA ŞEKİLDE HAZIRLANMIŞ OLSUN OLMASIN).

6805.10 - Mesnede sadece dokunmuş mensucattan olanlar

6805.20 - Mesnede sadece kağıt veya karton olanlar

6805.30 - Mesnede diğer maddelerden olanlar

Bu pozisyon, ezilmiş tabii veya suni aşındırıcılarla kaplanmış haldeki dokumaya elverişli maddeler, kağıt, karton, vulkanize fiber, deri veya diğer maddeler, rulo halinde veya her şekilde kesilmiş (tabaka, şerit, disk, segman, vb.) olanlar ile iplik ve sicimleri içine alır. Aşındırıcı maddeler plastik veya yapıştırıcı maddelerle tespit edilir. Bu pozisyon, aynı zamanda bağlayıcı maddelerle dokumaya elverişli liflerin bağlanması ve kütlenin her yerine düzenli olarak yayılan aşındırıcı madde bulunan dokunmamış ürünlerden benzeri eşyaları içine alır. Aşındırıcılar zımpara, korindon, silisyum karbür, lal taşı (Süleyman taşı), sünger taşı, çakmak taşı, kuvarz, kum ve cam tozlarıdır. Bu suretle elde edilen şeritler, diskler vb. dikme, yapıştırma, zımbalama veya diğer biçimde birleştirilir, örn; ağaçtan veya diğer maddelerden şerit veya bloklar üzerine devamlı olarak tespit edilmiş alet kutuları (tırnak törpüleri, saatçı törpüleri, vb.) da olabilir. Ancak bu pozisyon aşındırıcı toz veya tane yerine sert bir destekle birleştirilmiş (örneğin karton, ağaç veya metalle) öğütme milini ve benzer bileşik el aletlerini kapsamaz (68.04 pozisyonu).

Bu pozisyonda yer alan eşya (elle veya mekanik olarak) başlıca metal, ağaç, mantar, cam, deri, kauçuk (sertleştirilmiş olsun olmasın) veya plastik maddelerin yüzeylerinin temizlenmesi veya düzgün hale getirilmesinde; aynı zamanda vernikli veya laklı yüzeylerin cilalanmasında ya da kard garnitürlerinin bilenmesinde kullanılır.

68.06 - CÜRUF YÜNÜ, KAYA YÜNÜ VE BENZERİ MİNERAL YÜNLER; GENLEŞTİRİLMİŞ VERMİKÜLİT, GENLEŞTİRİLMİŞ KİL, KÖPÜKLÜ CÜRUF VE BENZERİ GENLEŞTİRİLMİŞ MİNERAL MADDELER; MİNERAL MADDELERDEN ISIYI TECRİT EDİCİ, SESİ TECRİT EDİCİ VEYA SESİ MUHAFAZA EDİCİ EŞYA VE KARIŞIMLAR (68.11 VEYA 68.12 POZİSYONLARIYLA 69. FASILA GİRENLER HARİÇ).

6806.10 - Cüruf yünü, kaya yünü ve benzeri mineral yünler (bunların birbirleriyle olan karışımları dahil) (kütle, yaprak veya rulo halinde)

6806.20 - Genleştirilmiş vermikülit, genleştirilmiş kil, köpüklü cüruf ve benzeri genleştirilmiş mineral maddeler (bunların birbirleriyle olan karışımları dahil)

6806.90 - Diğerleri

Cüruf yünü ve kaya yünü. Bunlar, granit, bazalt, kireçtaşı veya dolomi gibi maddelerin bir veya birden fazlasının bir arada eritilmesi, genellikle santrifüj etkisi ve buhar veya hava püskürtülmesi ile liflerdeki son sıvının buhara dönüştürülmesi ile elde edilir.

Bu pozisyon, aynı zamanda “seramik lifler” olarak bilinen “alumina-silikatlar” sınıfını içine alır. Bunlar, bazen küçük miktarlarda diğer oksitlerden zirkonyum oksitler, krom oksitler, borik oksitlerin eklenmesi ile değişik oranlarda alumina ve silika karışımının eritilerek ve eriyen lif kütlelerinin üflenmesi veya sıkılması ile şekillendirilir.

Bu pozisyonda yer alan mineral yünler, 70.19 pozisyonunda yer alan cam yünleri gibi yün veya lifli görünüme sahiptirler. Bunlar kimyasal bileşenleri itibarıyla son şekilden farklıdır (70. Fasilın 4 numaralı notuna bakınız) ki bu lifler genellikle daha kısa yapıya sahiptirler ve renk olarak da beyaz değildirlir.

Genleştirilmiş veya genleştirilmiş vermikulit. 25.30 Pozisyonunda yer alan vermikulitin bazen orijinal hacminin otuz beş katının üzerine varan bir hacim genişlemesine sebep olan ısısal bir işleme tabi tutulması suretiyle elde edilir.

Bu pozisyon, aynı zamanda benzeri ısısal bir işleme tabii tutulmak suretiyle genleştirilmiş perlit, klorit, obsidiyen, vb. içine alır. Bunlar, genel olarak çok hafif küremsi taneler içerir. Isısal işlem uygulanarak aktifleştirilmiş perlit parlak beyaz mikro yapraklar halindeki tozlar şeklindedir ve 38.02 pozisyonunda yer alır.

Genleştirilmiş killer, ya özel seçilmiş killerin veya killerin diğer maddelerle (sülfat kül suyu gibi) kalsine edilmesiyle elde edilir. Köpüklü cüruf ise eritilmiş haldeki cürufa az miktarda su ilavesiyle elde edilir. Köpüklü cürufu yoğunluğu çok daha fazla olan granüle cüruf ile karıştırmamak gerekir. Granüle cüruf su içerisinde eritilmiş cüruf dökülmesiyle elde edilir ve 26.18 pozisyonunda yer alır.

Yukarıda sözü edilenlerin hepsi ateşe dayanıklı ve çok iyi ısı yalıtımı ile ses yalıtımı olan ve sesi geçirmeyen ürünlerdir. Bunlar dökme halde de olsa bu pozisyonda yer alır.

Bu pozisyon, toleranslı miktarda amyant (aşağıda belirtildiği üzere) içeren, ısıyı, sesi yalıtın veya sesi geçirmeyen karışımları da içine alır (esasını kiselgur, silisli fosil unları, magnezyum karbonat oluşturan ve içine ekseriya alçı, toz halinde mantar, testere talaşı veya ağaç talaşı, dokunmaya veya örülmeye elverişli lifler vb. ilave edilen karışımlar gibi). Yukarıda anılan mineral yünler de bu karışımların içine girebilir. Kütle halinde olan bu karışımlar tavanların, çatıların, duvarların, vb. nin yalıtımında, ambalaj maddesi olarak kullanılır.

Yukarıda sözü edilen ürünler veya karışımlardan yapılan ve genellikle düşük yoğunluktaki mamuller (bloklar, tabakalar, tuğlalar, borular, silindir kabukları, şeritler, tamponlar, vb.) de bu pozisyonda yer alır. Bunlar kütleler halinde suni olarak renklendirilmiş, yanmaz maddelerle sıvanmış, metal bir çerçeve ile veya kağıtla yüzeyi kaplanmış da olabilir.

Bu pozisyonda yer alan karışımlar ve mamuller özellikle kullanımı kolaylaştırmak amacıyla küçük miktarda amyant lifleri içerebilir. İlave amyant oranı genel olarak ağırlığın % 5 inden fazla değildir. Amyantlı çimentodan mamuller 68.11 pozisyonunda, esası amyanttan veya amyant ve magnezyum karbonat (ve bundan mamuller) olan karışımlar 68.12 pozisyonunda yer alır.

Bu pozisyon, diatomit ve diğer silisli kayaların testere ile blok veya diğer şekilde biçilmiş olanlarını da içine alır.

Hafif beton mamuller (genleştirilmiş vermikulit, genleştirilmiş kil veya benzerleri ile karıştırılarak imal edilenler) 68.10 pozisyonunda yer alır.

Pişirilerek elde edilen mamuller 69. Fasılda yer alır.

68.07 - ASFALTTAN VEYA BENZERİ MADDELERDEN EŞYA (PETROL BİTÜMENİ VEYA TAŞKÖMÜRÜ ZİFTİ GİBİ).

6807.10 - Rulo halinde

6807.90 - Diğerleri

Bu pozisyon, genellikle 27.08, 27.13, 27.14 veya 27.15 pozisyonlarında yer alan tabii asfalt veya zift, taşkömürü zifti, petrol zifti, zift karışımları gibi maddelerden elde edilen mamulleri içine alır. Bu mamullere genellikle kum, cüruf, tebeşir, alçı, çimento, talk, sülfür, amyant lifleri, ağaç lifleri, testere talaşı, mantar döküntüleri ve tabii reçineler gibi dolgu maddesi katılır.

Bu pozisyonda yer alan mamullerin belirli işlere ait eşya şeklini almış olması lazımdır. Bu itibarla kullanımlarından önce tekrar eritilmesi gereken asfalt, bitümen, zift vb. (dehidrate edilmiş veya diğer maddelerle karışmış olsun olmasın) bu pozisyon haricindedir (Fasıl 27).

Bu pozisyona aşağıdakiler dahildir:

- (1) Bina çatı ve cephelerinin kaplanmasında, yol ve kaldırımların döşenmesinde kullanılan, presle veya kalıba dökmek suretiyle elde edilen levhalar, tuğlalar, kiremitler, kaldırım taşları.
- (2) Asfalt veya diğer benzeri maddelerle tamamen veya her iki yüzü kaplanmış olan ve çatı kaplama malzemesi olarak kullanılan kartonlar, örülmüş veya dokunmuş cam liflerinden mensucat, suni liflerden veya jütten dokunmuş mensucat veya alüminyum folyolar gibi maddeler.
- (3) Asfalt ve benzeri diğer maddelerle kaplanmış, dokunmuş veya örülmüş mensucat veya kağıttan (bir veya daha fazla tabaka halinde) inşaat levhaları.
- (4) Dökme veya kalıplama suretiyle elde edilen borular ve konteynerler.

Üzeri metalle kaplanmış veya desteklenmiş asfalttan borular ve konteynerler; bunlara esas karakterini veren maddelere göre metal veya asfalt eşya olarak sınıflandırılır.

Dökme demir veya çelikten mamul metal boru ve konteynerler asfalt, bitümen veya benzeri maddelerle kaplanmış olsalar dahi, burada sınıflandırılırlar.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon haricindedir:

- (a) Kullanım yerine göre sadece zift, vb. maddeler ile kaplanmış, sıvanmış, emdirilmiş örn; ambalaj kağıtları olarak kullanılan kağıtlar (48.11 pozisyonu).
- (b) Örneğin bitümen veya asfaltla kaplanmış, sıvanmış, emdirilmiş dokunmuş mensucat (56 ve 59. Fasıllar).
- (c) Asfalt ilaveli ve esası amyant-çimento olan mamuller (68.11 pozisyonu).
- (d) Sadece asfalt veya bitümen emdirilmiş ya da kaplanmış dokuma veya örme vb. cam liflerinden mensucat (70.19 pozisyonu).

68.08 - BİTKİSEL LİFLERDEN, SAMANDAN VEYA AĞAÇ TALAŞINDAN, AĞAÇ KIRPINTILARINDAN, AĞAÇ PARÇACIKLARINDAN, TESTERE TALAŞINDAN VEYA DİĞER DÖKÜNTÜLERDEN YAPILMIŞ PANOLAR, LEVHALAR, KAROLAR, BLOKLAR VE BENZERLERİ (ÇİMENTO, ALÇI VE DİĞER MİNERAL BAĞLAYICILARLA AGLOMERE EDİLMİŞ).

Bu pozisyon, bitkisel maddelerin (selüloz lifleri, ağaç lifleri, ağaç yünü, yonga ve talaş veya diğer ağaç döküntüleri, testere tozu, saman, kamış, saz, bitkisel sert teller gibi) mineral bağlayıcılarla (magnezyum oksiklorürlü çimento, alçı, kireç veya sodyum silikat gibi) aglomere edilmek veya kalıplanmak suretiyle elde edilen, inşaatta kullanılan veya ısı veya sesi yalıtın, sesi geçirmeyen panoları, levhaları, karoları, blokları vb. eşyayı içine almaktadır. Bunlar, içine mineral dolgu maddeleri (silisli fosil topraklar, magnezit, kum veya amyant vb.) içerebileceği gibi metal ile desteklenmiş de olabilir.

Bu pozisyonda yer alan panolar, levhalar vb. oldukça hafiftir fakat serttirler, bağlayıcı içinde bulunan bitkisel maddeler kendi özelliklerini korurlar.

Mineral bağlayıcılarla aglomere edilmesi gerektiğinden bunları, ne organik birleştiricilerle aglomere edilmesi gereken 44.11 pozisyonundaki lif levhalar ne de 44.10 pozisyonunda yonga levhalarla karıştırmamak gerekir. 45.04 pozisyonunda yer alan aglomere mantar ile 68.11 pozisyonunda yer alan mamuller de bu pozisyon haricinde kalmaktadır.

68.09 - ALÇI VE ALÇI ESASLI BİLEŞİKLERDEN EŞYA.

- Levhalar, plakalar, panolar, karolar ve benzerleri (tezyin edilmemiş)

6809.11 -- Yüzü sadece kağıt veya kartonla kaplanmış veya takviye edilmiş olanlar

6809.19 -- Diğerleri

6809.90 - Diğer eşya

Bu pozisyon, renklendirilmiş olsun olmasın alçıdan veya alçı esaslı bileşiklerden, örn; dış duvar sıvasından (yapıştırıcı bir madde eriyiği ile karıştırılmış alçı olup, kalıba döküldükten sonra çoğu kez dış yüzeyi mermer görünümlü olur), kırıklı (lifli) alçıdan (dokumaya elverişli maddelerin kırık demetleriyle desteklenmiş ve genellikle jelatin veya yapıştırıcı madde eriyiği ile karıştırılmış alçı), şaplı alçıdan (buna aynı zamanda İngiliz çimentosu veya "Keen's cement" denilir) ve içinde dokumaya elverişli lifleri, ağaç lifleri, testere tozu, kum, kireç, cüruf, fosfatlar vb. bulunan fakat esasını alçı teşkil eden benzeri bileşiklerden mamul eşyayı içine alır.

Bu pozisyonda yer alan eşya boyanmış, mumlanmış, verniklenmiş, lakelenmiş, bronzlanmış, yaldızlanmış (altın ve gümüş yaldızlı, vb.), olabileceği gibi, bazen üzerine asfalt kaplanmış ve aynı zamanda metal veya diğer maddelerle takviye edilmiş olabilir. İnşaat işlerinde kullanılan ve bazen yüzü karton ile kaplı bulunan panolar, levhalar ve karolar ile kalıplanmış mamuller (heykeller, biblolar, rozetler, sütunlar, fiskiyeler, taslar, vazolar, süs eşyası alçı, endüstriyel kalıplar, vb.) bu pozisyona dahil eşyadandır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon haricindedir:

- (a) Perakende satış için hazırlanmış kırıklar için alçılı sargılar (30.05 pozisyonu), ve alçılı cebireler (90.21 pozisyonu).
- (b) 68.06 veya 68.08 pozisyonlarına giren türden alçı ile aglomere edilmiş panolar vb.
- (c) Gösteri amacıyla imal olunan anatomiye ait modeller, kristal modelleri, geometrik modeller, kabartma haritalar ve diğer modeller (90.23 pozisyonu).
- (d) Terzi mankenleri vb. (96.18 pozisyonu).
- (e) Heykeller ve yontu sanatının orijinal eserleri (97.03 pozisyonu).

68.10 - ÇİMENTODAN, BETONDAN VEYA SUNİ TAŞTAN EŞYA (TAKVİYE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN) (+).

- Karolar, döşemelik taşlar, tuğlalar ve benzeri eşya

6810.11 -- İnşaat için bloklar ve levhalar

6810.19 -- Diğerleri

- Diğer eşya

6810.91 -- İnşaat mühendisliği ve bina yapımı için prefabrik yapı elemanları

6810.99 -- Diğerleri

Bu pozisyon, çimentodan (cürufu çimento dahil), betondan veya suni taşlardan döküm, pres veya santrifüj usullerinden biriyle elde edilen (örneğin bazı borular) 68.06 veya 68.08 pozisyonlarına girenler (bunlarda çimento sadece birleştiricidir) veya 68.11 pozisyonunda yer alan amyantlı çimento mamullerinin dışında kalan mamulleri içine alır.

Bu pozisyon, aynı zamanda, inşaat mühendisliği ve bina yapımı için prefabrik yapı elemanlarını da içine alır.

Suni taşlar ifadesinden, genellikle kireç, çimento veya diğer (plastikler gibi) bağlayıcılarla kireçtaşı, mermer, granit, porfir, serpantin gibi tabii taşların toz haline getirilmesi, ezilmesi veya tabii taşların aglomere edilen parçalarından elde edilen tabii taş taklitleri anlaşılır. Terazzo ve granito suni taş mamullerindendir.

Bu pozisyon, cüruf çimento mamullerini de içine alır.

Bu pozisyonda *diğerleri meyanında*; bloklar, tuğlalar, karolar ve kiremitler; tavan ve duvar kafes ve lataları (ana maddesi beton olan tel örgülerden oluşan); kaldırım kenar taşları, girişler, içleri boş döşeme blokları ve diğer inşaat malzemeleri, sütunlar, direkler, sınır taşları; sokak kaldırımının kenar taşları, borular; merdiven basamakları, parmaklıklar; banyolar, lavabolar, klozetler, tekneler, kurnalar, rezervuarlar; yalaklar; mezar taşları ve lahitler; hızlıtren (hovertrain) kılavuz hat elemanları, demiryolu traversleri; sancaklar, bayrak direkleri; kapı

veya pencere kasaları, şömine rafları, pencere eşikleri, kapı eşikleri; efriz ve kornişler; vazolar, çiçek saksıları, mimari veya bahçe süsleri; heykeller, biblolar, hayvan şekilleri, süs eşyaları.

Kum, kireç ve su karışımından elde edilen hamurdan mamul tuğlalar, karolar ve diğer kum kireç mamulleri dahi bu pozisyonda yer alır. Bunlar presle kalıplandıktan sonra yatay otoklavlarda yüksek basınç altında, 140 °C sıcaklıkta birkaç saat buhar ile işlem görür. Beyaz veya suni renklendirilmiş olan bu eşya, adi tuğlalar, karolar ve diğer eşyanın kullanıldığı yerlerde kullanılırlar.

Karışıma çeşitli büyüklükte kuvarz parçaları katıldığı takdirde, suni taştan mamul tipte ürünler elde edilmiş olur. Diğer taraftan bu karışıma metalik taşlar katılarak, karışımın içindeki gazların çıkarılması ile yalıtma işlerinde kullanılan hafif ve gözenekli kum-kireç levhaları da imal edilmekte, fakat bu levhalar basınç altında kalıplanmak suretiyle değil otoklava gönderilmeden önce kalıba dökülmek suretiyle elde edilmektedir.

Bu pozisyona dahil eşya, taşçı çekici ile çentiklenmiş, perdahlanmış, cilalanmış, yaldızlı, sırlı, kayagan taşı taklidi haline getirilmiş, kalıpla veya diğer şekilde süslenmiş, hamuruna boya ilave edilmiş, metalle veya diğer maddelerle desteklenmiş (betonarme, Öngerilmeli beton) veya diğer maddelerden aksesuarlarla (menteşe vs. ile) birleştirilmiş olabilir.

Bu pozisyon aşağıdakileri kapsamaz:

- (a) Kırılmış beton parçaları (25.30 pozisyonu).
- (b) Aglomere edilmiş kayagan taşından eşya (68.03 pozisyonu).

Altpozisyon Açıklama Notu.

6810.91 Altpozisyonu

Bu altpozisyon inşaat mühendisliği ve bina yapımı için prefabrik yapı elemanları (kaplanmış panolar, iç duvarlar, tavan veya zemin bölümleri, tesis bileşenleri, temel kazıklar, tünel bölümleri, kapı kilitleri veya setleri için bileşenler, geçitler, kornişler gibi) kapsar. Betondan mamul bu bileşenler genellikle kurulumlarını kolaylaştırıcı elemanlara sahiptirler.

68.11 - AMYANTLI ÇİMENTODAN, SELÜLOZLU ÇİMENTODAN VE BENZERLERİNDEN EŞYA.

6811.40 - Amyant içerenler

- Amyant içermeyenler

6811.81 -- Oluklu levhalar

6811.82 -- Diğer levhalar, panolar, karolar ve benzeri eşya

6811.89 -- Diğer eşya

Bu pozisyon, esas itibariyle lifli maddelerin (örn; amyant, selüloz veya diğer bitkisel lifler, sentetik polimer, cam veya metalik lifler) çimento ve diğer hidrolik birleştirici maddelerle olan karışımından elde edilen sertleştirilmiş mamulleri içine almakta ve karışımın içindeki lifli maddeler takviye edici eleman görevi görmektedir. Bu mamuller aynı zamanda, asfalt, zift vb. maddeleri de kapsarlar.

Bu pozisyona dahil ürünler, genellikle lif, çimento ve su karışımından oluşan, ince tabakaların birbirine yapışması veya uygun basınçta kalıplanması (bu işlem basınç altında yapılabilir) preslenmesi veya sıkılması suretiyle imal olunmaktadır.

Bu pozisyon, boy ve kalınlığı ne olursa olsun, yukarıda açıklanan şekilde elde edilen levhaları içine aldığı gibi, bu levhalardan kesilmek suretiyle elde edilen ve henüz sertleşmeden önce presleme, kalıplama, eğme suretiyle elde edilen eşyayı da içine alır (bina cephelerine, damlarına veya duvarlarına ait levha ve karolar, mobilya için kaplamalık levhalar; pencere eşikleri; işaret levhaları, harfler ve rakamlar; parmaklık çubukları, oluklu levhalar; rezervuarlar, tekneler, çeşme yalıkları ve lavabolar; boru için rakorlar; conta ve manşonlar; taklit oyma panolar; oluklu kiremitler, oluklar, pencere çerçeveleri; çiçek saksıları; havalandırma ve diğer borular; kablo yatakları; baca şapkaları vb.).

Bütün bu mamuller kütle halinde boyalı, vernikli, baskılı, sırlı, dekore edilmiş, delikli, törpülenmiş, rendelenmiş, düzleştirilmiş, cilalanmış veya diğer şekillerde işlenmiş olabileceği gibi, metal veya diğer maddelerle desteklenmiş de olabilir.

68.12 - İŞLENMİŞ AMYANT (LİF HALİNDE); AMYANT VEYA AMYANT VE MAGNEZYUM KARBONAT ESASLI KARIŞIMLAR; BU KARIŞIMLARDAN VEYA AMYANTTAN EŞYA (İPLİKLER, MENSUCAT, GİYİM EŞYASI, BAŞLIKLAR, AYAKKABILAR, CONTALAR GİBİ) (TAKVİYE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN) (68.11 VEYA 68.13 POZİSYONLARI HARIÇ).

6812.80 - Krosidolitten olanlar

- Diğerleri

6812.91 -- Giyim eşyası, giyim eşyası aksesuarı, ayakkabılar ve başlıklar

6812.99 -- Diğerleri

Bu pozisyon, dövme, temizleme, sınıflandırma ve ayırma işlemlerinden daha ileri bir işleme tabi tutulmak suretiyle işlenmiş amyant liflerini içine alır (karde edilmiş ve boyanmış lifler gibi). Bu lifler her türlü işlerde (iplik imalinde, keçe ve diğerlerinin imalinde, yalıtıcı, filtre maddesi, salmastra vb. olarak kullanılmaya elverişli olabilir. Ham amyant lifleri ile sadece boylarına göre ayrılmış, dövülmüş veya temizlenmiş amyant lifleri bu pozisyon dışında kalır (25.24 pozisyonu).

Bu pozisyon, aynı zamanda, amyantın magnezyum karbonatla, selüloz lifleriyle, testere talaşı ve yongası ile sünger taşı ile talk, alçı, silisli fosil toprakları, cüruf, alüminyum oksit, cam lifleri, mantar ve diğerleri ile olan

karışımları da içine alır. Bu karışımlar ısı yalıtımında ve korumada, filtre işlerinde veya kalıba dökme suretiyle eşya imalinde kullanılır.

Bunlardan başka, bu pozisyon, saf amyanttan veya yukarıdaki paragrafta sözü edilen karışımlardan ve gerektiğinde içine tabii reçineler, plastikler, sodyum silikat, asfalt veya kauçuk gibi maddeler katılmak suretiyle imal olunan geniş bir mamulâtı içine alır. Bu mamuller keçeleştirme, iplik haline getirme, bükme, örme, dokuma, hazır eşya haline getirme veya kalıba dökme suretiyle elde edilir.

Krisidolit amyantın tanımı için 25.24 pozisyonu Açıklama Notu'na bakınız.

Amyant kağıt, karton ve keçe, genellikle amyant liflerinin ezilerek hamur haline getirilmesi ve amyantlı çimentodan mamul levhalarda (68.11 pozisyonu) olduğu gibi şekil verilerek preslenmesi suretiyle imal edilir. Amyanttan kartonlar, amyant tabakalarının birbiri üzerine konularak plastiklerle birbirine iyice nüfuz edecek şekilde yapıştırılması suretiyle de elde edilir. Bunlar 68.11 pozisyonundaki levhalardan, ayrılmış amyant liflerinin kolaylıkla ayırt edilmesi suretiyle anlaşılırlar. Bu eşya rulo halinde, yaprak veya levhalar halinde olabileceği gibi, şerit, çerçeve, disk, rondela veya diğer şekillerde kesilmiş de olabilir.

Tek veya çok katlı iplik imalinde kullanılacak olan amyant lifleri dövülür, karde edilir, daha sonra bükülerek iplik haline getirilir. Amyant lifleri haddeden çekilmeye elverişli olmadığından, bunların ancak uzun boylu olanları iplik imalinde ve kısa boylu olanları karton, keçe, kağıt, amyantlı çimento veya amyant tozu imalinde kullanılır.

Bu pozisyona dahil diğer amyant mamulleri içinde şunlar anılabilir: İpler, örgüler, tamponlar; parça veya kesilmiş halde mensucat; şeritler, kılıflar, borular, oluklar, rakorlar; kaplar; çubuklar, blok ve karolar, contalar (84.84 pozisyonunda yer alan contalar ile takım halinde bulunan amyanttan contalar ve metal ve amyanttan contalar ile benzeri bağlantı parçaları hariç), filtre edici bloklar; sofraya eşyası altlıkları; itfaiyeciler, endüstri, kimya ve inşaat işçileri vb. giydikleri başlık, ayakkabı ve koruyucu giysiler (ceketler, pantolonlar, önlükler, kolluklar, eldivenler, torba eldivenler, tozluklar, genellikle mikadan gözlükleri olan kapüşonlar ve maskeler, miğferler, tabanı veya üstü amyant olan çizmeler gibi); yataklar, itfaiye kalkanları, yangın söndürmeye mahsus örtüler, tiyatro perdeleri, gaz borularındaki yangını söndürmeye ait üzeri amyant kaplı demir küreler ve koniler.

Bütün bu eşya, metal ile (ekseriya pirinç veya çinko tel ile) veya diğer maddelerle (dokumaya veya örmeye elverişli maddeler veya cam lifleri gibi) desteklenmiş, aynı zamanda yağ, talk, grafit veya kauçuk ile sıvanmış, verniklenmiş; bronzlanmış, kütle halinde boyanmış, cilalanmış, delinmiş, kenarlarına dış açılmış veya diğer şekillerde işlenmiş de olabilir.

Genel açıklamalarda dahil edilmeyen eşyalara ilave olarak, aşağıda yazılanlar bu pozisyon haricinde kalır:

- (a) Amyant tozu ve kırıntıları (25.24 pozisyonu).
- (b) İçinde dolgu maddesi olarak amyant bulunsu dahi esasını plastik maddeler teşkil eden maddeler ve mamuller (39. Fasil).
- (c) Amyantlı çimentodan mamuller (68.11 pozisyonu).
- (d) Esası amyant olan sürtünme malzemesi (68.13 pozisyonu).

68.13 - ESASI AMYANT (ASBEST), MİNERAL MADDELER VEYA SELÜLOZ OLAN, FRENLERDE VE SÜRTÜNMEYİ TEMİN EDİCİ HER TÜRLÜ CİHAZDA KULLANILMAK ÜZERE MONTE EDİLMEMİŞ MADDELER VE BUNLARIN GARNİTÜRLERİ (LEVHALAR, RULOLAR, ŞERİTLER, SEGMANLAR, DİSKLER, RONDELALAR, BALATALAR GİBİ) (DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELER VEYA DİĞER MADDELERLE BİRLİKTE OLSUN OLMASIN).

6813.20 - Amyant içerenler

- Amyant içermeyenler

6813.81 -- Fren balataları ve yastıkları

6813.89 -- Diğerleri

Bu pozisyonda yer alan sürtünme maddeleri, genellikle amyant lifleri ve plastikler, vb. maddelerin karışımlarının yüksek basınç altında kalıplanması suretiyle imal olunduğu gibi; plastik, zift veya kauçuk emdirilmiş olan dokunmuş amyant tabakalarının tazyikle birbirine yapıştırılması suretiyle de elde edilmektedir. Bunlar, pirinç, çinko veya kurşun tellerle desteklenmiş, bazen amyantla kaplı pamuk ipliklerinden veya metal tellerden de imal olunmaktadır. Sürtünme katsayısının yüksek oluşu ısı ve aşınmaya karşı direnci dolayısıyla bu eşya, her türlü kara nakil vasıtalarına, vinçlere, tarak makinalarında vb. diğer makinalara ait fren balatalarının, kavrama tertibatı ve benzeri diğer tertibat için kullanılır. Bu pozisyon, esaslı diğer mineral maddeler (grafit, silisli fosil topraklar, vb.) veya selüloz lifleri olan benzeri sürtünme teferruatını da içine alır.

Bu pozisyona dahil sürtünme teferruatı, kullanılacak yere göre levha, rulo, şerit, segman, disk, halka, rondela, tampon veya başka şekillerde kesilmiş olabileceği gibi, dikilmiş, delinmiş veya başka şekilde işlem görmüş de olabilir.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon haricinde kalır:

- (a) Mineral maddeler veya selüloz lifleri ihtiva etmeyen sürtünme maddeleri (mantardan olanlar gibi), bunlar genel olarak bileşiği meydana getiren maddeye göre sınıflandırılır.
- (b) Takılı fren balataları (diskli frenler için daire boşlukları, delikli orta kol ve benzeri ekipmanları bulunan bir metal tabakaya yerleştirilmiş sürtünme balatası ihtiva eden); bunlar, ait oldukları makina veya nakil vasıtalarının aksam ve parçası olarak sınıflandırılır (örneğin 87.08 pozisyonu).

68.14 - İŞLENMİŞ MİKA VE MİKADAN EŞYA (AGLOMERE EDİLMİŞ VEYA TERKİP YOLUYLA ELDE EDİLMİŞ MİKA DAHİL) (KAĞIT, KARTON VEYA DİĞER MADDELERDEN BİR MESNET ÜZERİNDE OLSUN OLMASIN).

6814.10 - Aglomere edilmiş veya terkip yoluyla elde edilmiş mikadan levha, yaprak ve şeritler (mesnedi olsun olmasın)

6814.90 - Diğerleri

Bu pozisyon, basit bir işçilikten (tabaka tabaka yarmak, kenarlarını kabaca düzeltmek gibi) daha ileri bir işçiliğe (belirli şekillerde kesilmek gibi) tabi tutulmuş olan tabii mikayı veya aglomere edilmiş (birleştirilmiş) mikayı ve hamur hale (terkip yoluyla) getirilmiş mikayı ve bu maddelerin herhangi birinden yapılmış mamulleri içine alır.

Madenden çıkarılmış haldeki mikadan sadece tabaka tabaka yarılarak veya kenarları kabaca yontularak elde edilen ince tabaka ve ufak parçalar 25.25 pozisyonunda yer almaktadır.

Bu pozisyonda yer alan mamuller, tabakalar veya tanelerden kesilerek elde edilir ve kesme işi kalıp zımbası ile yapıldığından kenarları düzgün olur.

Tabii mika, genellikle, olduğu gibi tabakalar veya parçalar halinde kullanılır. Bununla beraber boyutlarının küçük, maliyetinin yüksek olması gibi sebepler yüzünden birçok kullanım için tabii mika uygun değildir. Bunun yerine, gomalaka, tabii reçineler, plastikler, asfalt vb. kullanılarak birbiri üzerinde veya yan yana bağlanmak suretiyle elde edilen aglomere mika (mikanit, mikafolyum vb.) kullanılmaktadır. Aglomere mika istenilen kalınlıkta ve çoğunlukla geniş bir yüzeyde; levhalar, tabakalar veya şeritler halinde imal olunur ve genellikle bir veya iki yüzü dokunmuş veya örülmüş mensucatla, cam liflerinden mensucatla, kağıt veya amyantla kaplanmış haldedir.

İnce tabakalar halindeki mika, öğütülerek toz ve hamur haline getirilen mika döküntülerinin, içine yapıştırıcı katılmaksızın, kağıt imalinde kullanılan işlemlere benzer şekilde termik veya kimyevi ve mekanik işlemlere tabi tutulması suretiyle de imal edilmektedir (terkip yoluyla elde edilen mika).

Bu şekilde elde edilen ince tabakalar, daha sonra kağıttan veya dokunmuş mensucattan bir mesnet üzerine yumuşak türden bir maddeyle yapıştırılır; alternatif olarak, birçok ince tabaka, birbiri üzerine konularak ve organik bir bağlayıcı ile yapıştırılarak istenilen kalınlıkta levha ve şeritlerin elde edilmesinde kullanılabilir.

Bu pozisyona dahil eşya, uzunlamasına rulo halinde, şerit, yaprak ve levhalardan veya kullanım yerine göre kare, dikdörtgen, disk vb. şekillerde kesilmiş parçalardan veya boru, oluk vb. mamuller gibi kalıplanmış olabilir. Bütün bu eşyalar, kütle halinde renklendirilmiş, üzeri boyalı, delikli, kenarları frezelenmiş veya diğer şekillerde işlem görmüş de olabilir.

Mika, ısıya karşı yüksek dayanıklı ve nispeten yarı şeffaf oluşu dolayısıyla *diğerleri meyanında* ocak, fırın, soba, vb. ait gözetleme pencereleri, kırılmaz lamba camları, koruyucu gözlük camları vb. imalinde kullanılır. Fakat elektriği yalıtma özelliğinin mükemmel olması sebebiyle bilhassa elektrik endüstrisinde (motor, jeneratör, transformatör, kondansatör, rezistans vb. imalinde) kullanılmaktadır. Bununla beraber, elektrikli makina ve cihazlarda kullanılan mikadan mamul izolatörler ve izole edici diğer parçalar monte edilmemiş olsalar bile 85.46 ila 85.48 pozisyonlarında ve mikadan mamul dielektrik kondansatörleri ise 85.32 pozisyonunda yer alır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon haricinde kalır:

(a) Toz halinde mika ve mika döküntüleri (25.25 pozisyonu).

- (b) Mika tozu ile kaplanmış kağıt veya kartonlar (48.10 veya 48.14 pozisyonu) ve mika tozu ile kaplı dokunmuş mensucat (59.07 pozisyonu). Bu ürünler, yukarıda açıklanan aglomere veya terkip yolu ile elde edilen mika ile karıştırılmamalıdır.
- (c) Genleştirilmiş vermikülit (68.06 pozisyonu) (ilgili Açıklama Notuna bakınız).
- (d) Mikadan koruyucu gözlükler ve camları (90.04 pozisyonu).
- (e) Noel ağacına ait mikadan süsler (95.05 pozisyonu).

68.15 - TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN TAŞTAN VEYA DİĞER MİNERAL MADDELERDEN EŞYA (KARBON ELYAF VE KARBON ELYAFTAN EŞYA VE TURBDAN EŞYA DAHİL).

6815.10 - Karbon elyaf; karbon elyaftan eşya (elektrik işlerinde kullanılanlar hariç); Grafit veya diğer karbondan eşya (elektrik işlerinde kullanılanlar hariç)

6815.11 -- Karbon elyaf

6815.12 -- Karbon elyaftan mensucat

6815.13 -- Karbon elyaftan diğer eşya

6815.19 – Diğerleri

6815.20 - Turbdan eşya

- Diğer eşya

6815.91 -- Magnezit, periklas formunda magneziya, dolomit (dolim formunda dahil) veya kromit içerenler

6815.99 -- Diğerleri

Bu pozisyon, taştan veya diğer mineral maddelerden yapılmış olup da bu Fasılın bundan önceki pozisyonlarına girmeyen veya tarifenin başka yerinde belirtilmeyen eşyayı içine almaktadır. Bu yüzden, örneğin, 69. Fasıla giren seramik mamuller bu pozisyon haricinde kalmaktadır.

Bu pozisyon, *diğerleri meyanında* aşağıdakileri kapsar:

- (1) Tabii veya suni grafitten (nükleer saflıkta olanlar dahil) veya diğer karbonlardan elektriksel olmayan

mamuller, örn; filtreler, diskler, yataklar, borular ve kınlar, işlenmiş tuğlalar ve karolar, ince tasarımlı küçük eşya için kalıplar (madeni paralar, madalyalar, koleksiyon için kurşundan askerler vb. imaline ait kalıplar gibi).

- (2) Karbon lifleri ve bunlardan mamul eşya. Karbon lifleri genellikle lif şeklinde, karbonlanmış organik polimerden elde edilen ürünlerdir. Bu ürünler takviye edici olarak kullanılır.
- (3) Turb mamulleri: (örn; levhalar, orta kısmı delik küreler, bitki yetiştirmeye ait saksılar). Bununla beraber, turb liflerinden mamul dokunmuş mensucat XI. Bölümde yer alır.
- (4) Ziftle aglomere edilmiş dolomiden mamul pişirilmemiş tuğlalar.
- (5) Kimyevi maddelerle birleştirilmiş (aglomere edilmiş) fakat henüz pişirilmemiş (özellikle manyezitten veya krom-manyezitten olanlar) tuğlalar ve diğer şekildeki eşya. Bunlar, yerleştirildikleri ocak ve fırınların ilk yakılmaları veya ısıtılışları sırasında pişmektedir. Benzeri ürünlerin pişirildikten sonra sunulanları 69.02 veya 69.03 pozisyonunda yer alır.
- (6) Silis veya alümina esaslı pişirilmemiş tekneler (cam eritilmesinde kullanılanlar gibi).
- (7) Kıymetli metallerin incelenmesinde kullanılan mihenik taşları, bunlar tabii taşlardan olabilir ("Lydite" denilen sert, ince ve sık tanecikli ve asitlerden etkilenmeyen siyah renkli taş gibi).
- (8) Eritilmiş cürufun bağlayıcı maddeler katılmaksızın, eritilerek kalıplanması suretiyle elde edilen ve 68.06 pozisyonuna giren ısı yalıtımında kullanılan eşya karakterine haiz olmayan döşeme blokları ve döşeme taşları.
- (9) Kuvartz veya çakmak taşlarının çok ince taneler halinde ezilerek aglomere edilmesi suretiyle elde edilen filtre edici borular.
- (10) Eritilmiş bazalttan bloklar, döşeme taşları, levhalar ve diğer eşya. Bunlar aşınmaya karşı olan dayanıklılıkları dolayısıyla boruların iç kısımlarının kaplanmasında, taşıyıcı ve diğer kolonların yataklarında, kok, taşkömürü, madenler, çakıl ve taşların nakline ait kanallarda kullanılır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon haricinde kalır:

- (a) Başlıca elektrik işlerine mahsus fırçalarda kesilmek suretiyle kullanılan suni grafit veya diğer karbonlardan bloklar, levhalar vb. yarı mamuller (38.01 pozisyonu) (ilgili Açıklama Notuna bakınız).
- (b) Esası karbonlu maddeler (grafit, kok vb.) ile taş kömürü zifti veya kilden olan seramik mamulleri gibi pişirilerek elde edilen ateşe dayanıklı eşya (hale göre 69.02 veya 69.03 pozisyonu).
- (c) Elektrik işlerinde kullanılan karbonlar, fırçalar, elektrotlar ve diğer aksam ve parçalar (85.45 pozisyonu).